

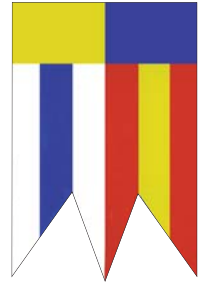

december 2011

Krásňančan

Ročník 1X.

číslo 4

Spravodajca samosprávy Mestskej časti Košice - Krásna

Nech je radosť ozvenou Božieho života v nás

Milí Krásňania, viete si spomenúť, čo vás v ostatnom čase potešilo alebo čo do vášho života vnieslo trocha radosti? Toto som sa prednedávnom opýtal staršej ženy, ktorá sa mi sťažovala na to, aký je život nanič. Ako sa dalo predpokladať, jej odpoveď bola záporná: „Ja už vo svojom živote žiadnu radosť nezažívam...“ Mnohí z nás sa niekedy môžu cítiť podobne. Vtedy túžime po tom, aby sa už konečne stalo niečo dobré, aby sa aspoň trocha vyjasnilo. Aby sme mali dôvod tešiť sa, či radovať.

Na prahu sú Vianoce. Sviatky, ktoré sú o radosti a o tešení. Obdobie, keď si uvedomujeme, že niekomu na nás záleží. Nielen „niekomu“: Na Vianoce

Troja kráľi z východu priniesli Božiemu synovi dary vďaka vianočnej hviezde, ktorá sa zjavila na oblohe a priviedla ich do Betlehema.

sa dozvedáme a slávime to, že na nás záleží samému Bohu. V osobe Betlehemskeho dieťaťa Ježiša k nám prichádza pozvanie k spoločenstvu s Bohom. S jeho láskou a dobrotou. „Radosť je ozvena Božieho života v nás“ – hovorí Joseph Marmion. My sami rozhodneme, či tejto radosti otvoríme dvere dokorán.

Ked' budeme na Vianoce spievať vianočné koledy, nech vychádzajú z radostného vnútra a nech budú ozvenou Božieho života v nás. Toto vám všetkým zo srdca žičím nielen počas vianočných sviatkov, ale po celých 365 dní roka, do ktorého vstupujeme. Radosťné Vianoce a požehnaný Nový rok 2012. **Juraj Semivan**

Dominujú vitálne funkcie obce a obnova kaštiela

Vážení spoluobčania, prihovám sa vám v stíšu-
júcom, ale tiež sebareflexnom
čase, keď nám na dvere klopú
sviatky lásky a pokoja a čo ne-
vidieť aj nový rok, plný výziev
a predsavzatí. Áno, je tu obdo-
bie adventu, čas očakávania

ktorí priložili svoje ruky a um
k spoločnému dielu. A tak ho
smerujem najmä tým obča-
nom, ktorí sa zapojili do pe-
tície za zachovanie autobusov-
vej dopravy v našej mestskej
časti. Reálne nám totiž hrozilo,
že prideme o značnú časť

Na rozhraní rokov

■ Ing. Vladimír S A X A

a príchodu Toho, na ktorého
čakáme, a teda aj čas vnútor-
nej premeny, nášho zmýšľania
a konania. I keď vôkol nás
vládne vianočný zhon, enorm-
ná vyťaženosť v domácnos-
tiach i na pracovisku, nebude
od vecí, aby sme tiež bilanco-
vali to, čo sa nám podarilo
v minulom roku urobiť v službe
pre vás, Krásňanov. Patrí sa
najprv poďakovať všetkým,

spojov. Nestalo sa tak vďaka
sile vašich 1037 podpisov
a dopravnú obsluhu sme si
udržali. Poďakovanie patrí tiež
našej Krásňanke za dôstojnú
prezentáciu folklóru a oživo-
vanie tradícií nielen na domá-
cej pôde, ale aj na rôznych
súťažných prehliadkach a fes-
tivaloch. Uznanie patrí aj ďal-
ším spoluobčanom či spolu-

(Pokračovanie na 2. strane)

Na naše
príbytky už
padla tichá noc
a niekde v dialke
zrodila sa hviezda...
Nech vám aj
tohtoročné Vianoce
a posolstvo tajomnej
vianočnej noci
prinesú radosť do duše,
naplnia váš život láskou
a šťastím. V stíšu-
júcom
adventnom čase, ale aj
v atmosfére požehnaného
obdobia očakávania,
naplneného pokojom
a pohodou, veľa pevného
zdravia, osobných
i pracovných úspechov
v Novom roku 2012
všetkým Krásňanom
úprimne želá váš starosta

Vladimír S a x a

Sviatok Slovenska

Sväť, Slovensko, sväť! Svätievaloś v utrpení, v pokorení, v pohanení, dnes, keď rabstvo v slávu mení prečudesný, zvrät, sväť, Slovensko, sväť.

Sväť, Slovensko, sväť. Večná pravda Vianoc svätých, v putá jatých, vrahov kliatych, večná pravda Vianoc svätých zvíťazila, zvíťazila, zvíťazila, hľad! Sväť, Slovensko, sväť!

Sväť, Slovensko, sväť! Vyšvihni sa dušou vrelou pred trón večný Spasiteľov – piesňou svätou, preveselou, rujno zaplesaj, rujno zaplesaj. Sväť, Slovensko, sväť!

Štefan Krčméry

Dňa 4. decembra 2011 sa v našom kostole uskutočnil Adventný koncert mládežníckeho orchestra „Efko“ pod taktovkou Dagmar Šoltísovej, ktorý sa stretol s veľkým záujmom. Foto: V. Saxa

Uznesenia zo IV. zasadnutia MZ MČ Košice-Krásna, dňa 22. septembra 2011

Schválilo:

- zásady kontrolnej činnosti v podmienkach Mestskej časti Košice – Krásna
- odovzdanie do správy infraštruktúrného majetku VVS, a. s. Košice – tlaková kanalizácia v sume 267 973,76 € o dĺžke 1869,80 m
- návrh na zmenu územného plánu Rešov majer
- najbližšie zasadnutie miestneho zastupiteľstva na 8. 12. 2011

Vzalo na vedomie:

- kontrolu plnenia uznesení
- správu veliteľa Mestskej polície – stanica Nad Jazerom
- správu o činnosti starostu
- správu o činnosti poslanca mestského zastupiteľstva

- správu o výsledkoch kontroly za obdobie od posledného zasadnutia
- prerokovanie petície doručenej dňa 25. 8. 2011 a doplnilo uznesenie číslo 72 zo dňa 16. 6. 2011 o tieto podmienky:
  - že investor vybuduje novú spevnenú prístupovú komunikáciu mimo obytnej zóny,
  - dopracovať tento návrh v štúdiu o napojenie plánovanej lokality na budúci obchvat,
  - že prvá asfaltová vrstva bude pred začatím vybudovania inžinierskych sietí na ulici Na močidlách
- prerokovanie pozemkov individuálnej bytovej výstavby Predné záhumnie

Spoločne to dokážeme

Takto by mal vyzerať náš kaštieľ po rekonštrukcii v roku 2013. Historické priestory plánujeme využiť na zriadenie stálej expozície archeologických nálezov, izby autentickej ľudovej kultúry, verejnej knižnice s čítárňou a na organizáciu výstav výtvarných, fotografických diel. Som presvedčený, že v bývalej sobášnej sieni počas Európskeho hlavného mesta kultúry v roku 2013, vytvoríme priestor pre koncerty vážnej hudby a zaujímavé prednášky o histórii nášho regiónu. Krásna so svojou bohatou históriou a jedinečnou kultúrou, za ktorú vďačíme našim Benediktínom, má

čo ukázať Košičanom, ale aj zahraničným návštevníkom. Prvý krok sme už urobili tým, že 24. novembra 2011 sme na Ministerstve kultúry SR oficiálne podali žiadosť, čím sme splnili všetky podmienky na získanie nenávratného finančného príspevku vo výške dva milióny eur. S rekonštrukciou kaštieľa začneme po súťaži na výber stavebnej firmy a kontrole celého procesu verejného obstarávania. Celú rekonštrukciu musíme spoločnými silami zvládnuť do konca roka 2012. Verím, že spoločne to dokážeme.

JUDr. Marek Kažimír, riaditeľ

Na rozhraní rokov

(Dokončenie z 1. strany)

pracovníkom, ktorí nezištne vychádzajú v ústrety pri naplňaní cieľov, ktoré sme si vytýčili.

Nedá mi nespomenúť, že k bezpečnosti chodcov na priechode z lokality Na hore, do centra obce celkom iste prispelo nové osvetlenie, ale tiež vybudovanie nového chodníka na Žiackej a v centre obce, pred lekárnou a zastávkou MHD, oproti kostolu. Zanedbateľnou nie je ani likvidácia nelegálnej osady pri štrkovisku, ktorú tam začali zakladať neprispôsobení občania, rovnako úprava cesty na Kertésovej, či obnovenie rigolov na Opátskej ulici, ktoré zabránia zaplavovaniu dvorov a súčasne skrášlia jej vzhľad. Krok vpred sme urobili aj pri rekonštrukcii budúceho materského centra a klubu mladých, kde pribudli nové okná a elektroinštalácia.

Otom, že Krásna žije aktívnym kultúrnym a duchovným životom, nás presvedčila folklórna súťaž Nositelia tradícií, púť do Litmanovej a nemenej pútavým bol aj adventný koncert komorného

orchestra „Efko“ v našom kostole. O všetkých podujatiach sa viac dočítate na nasledujúcich stranách.

Je to iba „torzo“ širokej palety činností, ktorú sme sa usilovali urobiť za uplynulé obdobie. V novom roku 2012 nás čakajú ďalšie výzvy. V duchovnej sfére sú to nové volania po premene spôsobu nášho myslenia a konania. Určite nemienime žiť rezignovane, či ľahostajne a nebudeme vlašni ani k prekážkam, ktoré brzdia naše snaženie, aby sa nám v Krásnej žilo lepšie a pokojnejšie. Musíme si veriť a vzájomne pomáhať pri realizovaní zámerov, ktoré sme si predsa vzali.

Centrom našej pozornosti v nastávajúcom roku bude zachovávanie vitálnych funkcií obce, nemenej obnova najkrajšej historickej pamiatky Krásnej, nášho kaštieľa. Aj pri oklieštených finančných možnostiach podporíme tiež úsilie aktivistov pri rekonštrukčných prácach materského centra a klubu mladých, ale aj našich športovcov, divadelníkov, seniorov, všetkých, ktorí sa aktívne zapájajú do verejného života v obci.

• Bud' pánom svojej vôle a otrokom svojho svedomia.

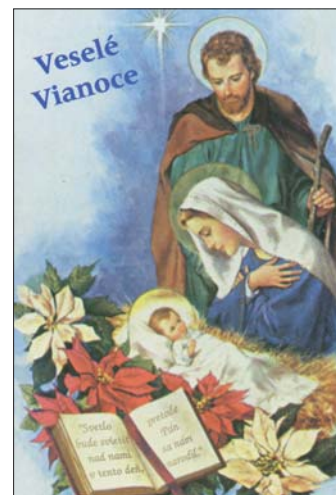
Nestačí, že si v tomto predvianočnom čase žičíme všetko najlepšie, šťastie vo všetkom, aby boli deti dobré voči rodičom a opačne, aby sa nám darilo, aby sme mali kopec zdravia, aby sme boli bohatší. Nestačí ani štedrovečerný stôl s bielym obrusom, ani oblátka s medom, ba ani stromček a koledy. Stále v nás hľadá pocit, že toto všetko symbolizuje akúsi inú skutočnosť, ktorá je taká reálna ako štedrovečerná oblátka, ale na druhej strane taká nehmataiteľná ako sú spomienky. Vzni-

ká v nás nepokoj, že môže prejsť okolo nás, že ostaneme akýsi úbohejší, ak sa s ňou nestretneme...

Viete, neviete, ale hovorí sa, že charakteristickým miestom pre Francúzov sú kaviarne, pre Angličanov kluby, pre Nemcov pivárne. U nás je to však inak. My, Slováci stále myslíme na rodný dom, na svojich najbližších. My v prvý deň Božieho narodenia nikde nechodíme a na Štedrý večer často jedna stolička ostáva prázdna. Prázdna nielen ako symbol. Okrem rodného domu

nám je blízka aj Matka, ktorej prišlo rodiť počas cesty, Matka, ktorá hľadá miesto, kde by mohla uložiť svoje Dieťa. S ňou aj spolucítame, keď uteká s Maličkým do cudziny. Blízke je nám všetko, čo je čisté, úprimné, jasné: Túžba bez hraníc, to, čoho sa dotýkame s najväčším vzrušením v dôvernej srdečnosti, stretnutie s krásou, ktorá je väčšia nami, než my sami, čo zostane navždy nevyspytateľné, čo prišlo k nám v Slove, ktoré sa stalo človekom a Svetlom sveta...

(bj)

vinšuje redakčná rada,
mediálna komisia
a šéfredaktor Krásňančana

Krásňania na hore Zvir v Litmanovej

Pod záštitou starostu Mestskej časti Košice-Krásna a miestneho klubu KDH, sa v nedeľu 15. októbra 2011 konalo jedno z milých tohtoročných podujatí – návšteva pútnického miesta na hore Zvir, v dedinke Litmanová. Záujem bol veľký, nakoniec sa počet pútnikov zhustil a obsadili kapacitu takmer dvoch autobusov. Odchádzali sme už pár minút po siedmej hodine ránej, aby sme sa zavčasu dostavili na plánované miesto. Cesta ubiehala veľmi rýchlo a postupne ubúdajúca hmla nám umožnila zhladať krásy našej krajiny s nádychom jesene. Autobus zastavil pod horou Zvir a tým, ktorí by peší výstup hore nezvládli za odriekavania modlitieb krížovej cesty, dopomohol mikrobús. Všetci sme boli nedeľní, kedy už uvidíme toľko spomínanej Kaplnky Nepoškvrnenej Počatia Presvätej Bohorodičky a celý vnovený areál s chýmym prameňom. Počas čakania na bohoslužbu už vyšlo zubaté slniečko, ktoré nás

príjemne šteklo poslednými lúčmi babieho leta. Je veľa veriacich, ktorí ešte nevedia, prečo sa práve toto miesto stalo pútnickým.

Za mariánske pútnické miesto Prešovskej gréckokatolíckej archieparchie ho vyhlásil 7. septembra 2008 vладыka Ján Babjak SJ, prešovský arcibiskup a metropolita. Predchádzala tomu udalosť z 5. augusta 1990, kedy sa dvom školáčkam, jednoduchým litmanovským dievčatkám Katke

Češalkovej a Ivetke Korčákovej zjavila Panna Mária. Z dvoch milých, neznámych a jednoduchých litmanovských dievčat sa zrazu stali dievčatá, ktoré začali niesť Slovensku a svetu posolstvo neba a zároveň pre ne dovtedy neznámy osobný kríž. Čelili totiž od prvého dňa nedôvere, opozícii, neprijatiu a posmeškom. Zároveň sa však stali stredobodom obdivu, priazne, úcty, či zvedavosti. Oboje ich mohlo osobnostne a duchovne zničiť. Nečakaný a nezvyčajný kríž vstúpil aj do ich domovov, i do správcovstva duchovného otca Jána Zavackého v miestnej farnosti. Reakcie k tvrdeniam Katky a Ivetky boli spočiatku rozpačité. Avšak žena, ktorú dievčatá v extázach počas piatich rokov stretali, sa predstavila ako tá, ktorá prichádza z neba a je Nepoškvrnená Čistota. Po 6. auguste 1995 zanechala päť rokov predkladané posolstvá – jednoduché a hlboké. Učí nás čistote srdca a celého nášho bytia. Povzbudzuje nás k mod-

litbe, často nám dáva na vedomie, že nás miluje a že sme jej drahí. Pripomína nám to najpodstatnejšie, že poslaním každého z nás, je milovať. Milovať Boha a človeka. Požehnané a posvätené pramene horskej vody sa stali symbolom viacerých telesných a duchovných uzdravení. Putovanie na horu Zvir prinavrátilo nejednému sklesnutému, zblúdenému alebo neveriacemu pútnikovi nový duchovný, ale aj životný rozmer. Kaplnku na zelenej lúke odvtedy navštívilo státisíce pútnikov. Svet, v ktorom dnes žijeme, je veľmi náročný, krehký, vystavený rizikám, preto sú možno zjavenia potrebnéjšie ako v minulosti.

Po bohoslužbe obcerstvení duchovne, aj poznaním dosiaľ nepoznaného, sme sa všetci ako jedna veľká rodina vracali domov s dobrým pocitom v srdci a návšteva tohto miesta v nás nadlho zanechala príjemný pocit a vieru v dobro.

M. Kobezdová

s použitím úryvkov z knihy
F. Dancáka - Litmanovská hora

Početná skupina krásňanských účastníkov zájazdu na horu Zvir v Litmanovej na miestach, kde sa zjavila Panna Mária.

Foto: Katarína Saxová

Najprv bolo ochutnávanie a hodnotenie klobások. A takáto atmosféra vládla na parkovisku pred miestnym úradom a kultúrnym domom. Foto: F. Jurčo

Viacerí z vás v nedeľu, 23. októbra 2011 pocítili vôňu a najmä chuť konca babieho leta, ktoré v našej mestskej časti vyvrcholilo folklórnou oslavou tradícií našich predkov, v kultúrnom dome.

S myšlienkou oprášenia týchto zvykov prišlo Kultúrne centrum Košického samosprávneho kraja a my sme radi túto akciu uvítali a podporili. Okrem našej Krásňanky tu vystúpilo ďalších sedem

Slovenské tradície po našom

folklórnych súborov so svojimi pásmami. Keďže sme chceli vniesť do tejto atmosféry niečo naozaj naše, podporili sme myšlienku jedného z obyvateľov Krásnej a vyhlásili súťaž o najchutnejšiu domácu klobásku vyrobenú „siplackými“ rukami. Záujemcovia sa mohli do určitého termínu prihlásiť a zároveň v stanovenom čase doručiť vzorku svojej tvorby na miestny úrad, kde sa táto očíslovala a odložila do chladničky. Priznávam, že bolo naozaj umenie zabezpečiť týmto klobáskam „ochranku“, keďže rozváňali po celom našom úrade. Nakoniec však všetko dobre dopadlo a dočkali sme sa ochutnávky, po ktorej žiaľ všetky klobásky skončili svoju púť v útrobach našej brušnej dutiny. Nie však bezúspešne! Dovedna sa prihlásili štyria súťažiaci, z ktorých bol určený víťaz, no ani jeden porazený. Rozhodnutím

Retro Krasňančana

ochutnávačov sa na prvom mieste umiestnil Jaroslav Švajlenka, druhý skončil Imrich Hajduk a tretí Jozef Fekete. Cenu útechy získal Štefan Figura. Paradoxom je, že víťazom sa nestal rodák z Krásnej, no neskromne si povedzme, že robiť takéto dobré klobásky sa musel naučiť jedine u nás! Poznajúc jeho veselú povahu si viem predstaviť, ako vtipne by mi teraz kontroval... Určite tu platí heslo: „Koľko ľudí, toľko chuť!“, preto si myslím, že všetky klobásky zožali úspech a poklona patrí každému súťažiacemu. Rozbehnutým chuťovým pohárikom ste mohli ulahodiť v pripravených stánkoch, kde rozvoniavali zabíjačkové špeciality, či domáce lokše. Veru, bolo sa kde otáčať. Nezaostávali ani vystavené zvieratá od našich

chovateľov, či predvádzané remeslá.

Po ukončení súťaže a vyhlásení víťazov súťažnej prehliadky folklórnych skupín, sa v dobrej nálade pokračovalo za sprievodu harmoniky v tanečnom kroku na parkovisku pred miestnym úradom, kde si nejedna folklóristka povykrúcala aj nášho pána starostu.

Ako všetko dobré, aj táto udalosť mala svoj koniec a už za tmy odchádzali poslední jej účastníci domov. Myslím, že s dobrým pocitom, plným bruchom a myšlienkou na repete. Kiežby sa diali nielen u nás, ale aj inde iba takéto vydaté veselé stretnutia. Snáď ich v budúcnosti bude viac. Aby sme známych nestretávali iba na Vianočných trhoch pred naháňaním darčiekov, či na „fejsbúku“, ale prehodili zopár viet aj doma a počas celého roka.

Jarmila Matisová

Predstavujeme vám našich poslancov, ktorým ste dali svoj hlas

Marta Bodnárová

Mgr. Irena Feketeová

Imrich Hake

Ľubomír Hake

Pavol Hake

František Jurčo

Ladislav Kočíš

Ing. Ján Kubička

Bc. Peter Kubička

František Matik

Vincent Nagy

JUDr. Janette Popovičová

• Nezháľajme, lebo stratený čas nemožno vrátiť späť.

Ako vidieť, naše ženičky nezahájajú. Svoj čas v Klube dôchodcov tesne pred sviatkami využili na výrobu vianočných ozdôb. Foto: V. Saxa

Bude ešte v Krásnej dychovka?

V živote už tak býva, že keď niečo pomínie, keď človek niečo stratí, len vtedy si uvedomí o čo prišiel, a až vtedy začne ľutovať a klásť si otázky prečo je tomu tak. Okrem iného stalo sa aj to, že Krásna nemá svoju dychovú hudbu, ktorá tu kedysi pôsobila, mala svoje pevné miesto i svoju dlhoročnú tradíciu podobne ako to majú aj ostatné kultúrno-spoločenské inštitúcie (folklórny súbor, ochotnícke divadlo, knižnica). Veľká škoda, že už jej niet! A tak sa vôbec nečudujem, že mnohým nadšencom veľmi chýba, čo v ostatnom čase dávajú patrične na vedomie. Želali by si

znovu vzkriesenie krásňanskej dychovky. Napokon aj ja zdieľam názor, že život u nás by bol omnoho pestrejší a bohatší so spomínaným telesom, ktoré by dopĺňalo účinkovanie našej folklórnej skupiny Krasňanka i ochotníckeho divadla Krasodiva. Určite by som si ju vedela predstaviť pri slávnostných bohoslužbách, či na rôznych oslavách, i významných udalostiach v obci.

Nuž, predstava a zámer oživiť tento žáner je na svete. Zostáva iba veriť, že v Krásnej sa nájde niekto, kto to s dychovkou ešte skúsi.

Mária Milová

Nositelia tradícií

Poznáme zvyky nášho ľudu, jeho tradície? Vieme ako trávilí naši predkovia svoj voľný čas, čo robili, ako prebiehali ich všedné i slávnostné kola „Nositelia ľudových tradícií“. Okresné kolo usporiadalo Krajské osvetové stredisko tento rok v Krásnej. Spojené bolo s ukázkou ľudových remesiel a výstavou domácich zvierat.

Folklórna skupina Krásňanka sa po prvý krát zúčastnila na takomto podujatí v Michalovciach s pásmom „Kercsiny“ a potom v Trebišove s „Karčmou u Kaduka“. Okresné kolo prebiehalo v Krásnej, kde spomedzi siedmich zúčastnených skupín sme postúpili do krajského kola s pásmom „Príchod amerikaňa do kraju“ a skupina Vinica z Myslav s pásmom „Čepčenie nevesty“.

Krajská regionálna prehliadka sa konala 12. 11. 2011 v Trebišove.

Zúčastnilo sa jej osem folklórnych skupín: Ondava, Zavadčan, Smižančanka, Stromiš, Parchovianka, Vinica, Rakovčan a Krasňanka. Odprezentovali sa rôznymi ukázkami z bežného života našich predkov ako: Močenie plátna, Rukovanie regrútov, Priadky, Jánske ohne, U kováča, Príchod amerikaňa do kraju. Zo sviatočnejších obrazov to boli Koledníci a Čepenky. Do celoštátneho kola postupili jedni z najmladších účastníkov – Stromiš a Vinica. Naša Krásňanka sa umiestnila v striebornom pásme.

Mladým patrí budúcnosť a možnosť odovzdať tieto tradície, preto Vás Krásňanka srdečne pozýva medzi seba. Uvitáme všetkých, ktorí majú chuť sa s nami zabaviť, zaspievať si a zatancovať. Naším cieľom je odovzdať budúcim pokoleniam nádherné zvyky predkov a uchovávať ich čo najdlhšie živé pre ďalšie generácie.

Jaroslav Vilim

Náš záber je z vystúpenia FS Krásňanka na okresnom kole „Nositelia ľudových tradícií“ v krásňanskom kultúrnom dome. Foto: František Jurčo

Naša poznámka

Výskum na zaniknutom stredovekom kláštornom komplexe v Krásnej nad Hornádom v podstate vyvolala plánovaná výstavba autostrády. Jej južné príjazdové rameno malo viesť cez polohu Breh, alebo v jej tesnej blízkosti, ktoré by lokalitu úplne zničilo, čo by spôsobilo zánik jedinečnej stredovekej archeologickej pamiatky. Našťastie sa tak nestalo. Archeologický výskum na našej Hore, ktorého sme boli svedkami spolu s odborníkmi a vedeckými pracovníkmi, ktorí sledovali prebiehajúce práce v Krásnej v rokoch 1971 až 1981, priniesol nové poznatky z oblasti kultúrnych, politických i hospodárskych dejín východoslovenského regiónu.

Podľa výsledkov prieskumu, ktoré v knihe „K stredovekým

Miesta hodné pomenovania „Genius Loci“

dejinám Krásnej nad Hornádom“ napísal jeden zo zakladateľov historickej archeológie rodák z východu, PhDr. Belo Polla, CSc. boli pri výskume odkryté zvyšky zemepánskeho kostolíka postaveného na staršom slovanskom výšinnom sídlisku, ktorý si dali postaviť tamojší zemepáni – Abovci a tí ho

Nie je „Hora“ ako hora

darovali benediktínom. Oni ho prebudovali na rozsiahlu baziliku s kláštrom, ktorý obohnali kamenným múrom. V areáli kláštora a jeho nádvorí boli odkryté aj iné architektonické pamiatky – pece, sauny, zrubové stavby, 267 hrobov z cintorína zo 17.-18. storočia, ktorý bol na mieste zdeštruovaných sakrálnych stavieb. Okrem toho sa

tam našli aj pamiatky hnutelné – keramika z 9.-12., ale aj z 13.-16. storočia, pamiatky kovové, z kostí, rohov a parohov a tiež zo skla a kameňa.

Ako tvrdí D. Fuxhoffer (Monasteriologia regni Hungariae Pest) bývalý benediktínsky kláštor v Krásnej je jedným z najstarších benediktínskych kláš-

torových pre iné sakrálné či profánne účely.

Aj to nám dáva za pravdu, že naša „Hora“ nie je obyčajnou horou a právom by jej pristálo pomenovanie „Genius loci“ čo je podľa pôvodnej rímskej mytológie duch, ktorý ochraňuje určité miesto, atmosféru ducha miesta, tak ako ho ľudia prežívali a pevne verím, že dodnes prežívajú. A náš kopec, naša Hora takým miestom je. Pohľad naň by mal byť povznášajúci a mal by nám pripomínať časy a činnosť ľudí, ktorí tu kedysi žili. Rovnakú úctu a veľký vzťah prechovávali aj k nášmu kaštieľu, ktorý je – podľa odborníkov – jedným z najkrajších klasicistických kaštieľov na Slovensku. Možno aj tým, že nezištne pomôžeme pri záchrane tejto kultúrnej pamiatky. J. Bičkoš

torov v Uhorsku. Bol však veľmi skoro zruinovaný. Z jeho ruín a zvyškov, ktoré výskum pod vedením Bela Pollu odkryl, možno lepšie poznať nielen jeho pôvodnú dispozíciu, ale aj dispozíciu iných kláštorov z tohto obdobia. Ten po svojom dobudovaní nebol upravený v súlade s meniacimi sa výtvarnými a stavebnými slohmi ani presta-

„Vynikajúci časopis“

Takto hodnotí naše miestne noviny bývalá učiteľka, **Mgr. Marta Dulovičová**, ktorá v Krásnej nad Hornádom pôsobila v šesťdesiatych rokoch. Svoju niekdajšiu učiteľku, ale aj dirigentku spevácko-recitačného krúžku veľmi dobre poznajú nielen jej niekdajší žiaci, ale aj ďalší Krásňania z mnohých kultúrno-spoločenských vystúpení v našej obci. Za milé slová uznania vyjadrujeme úprimné poďakovanie so žičením pevného zdravia a neutíchajúcej vitality.

Z vašich listov

Po zhladnutí a prečítaní niekoľkých čísel časopisu Krásňančan musím s hrdosťou vysloviť „vynikajúci časopis“! Pamätám sa totiž, že kedysi veľmi dávno vychádzal v obci spravodaj pod názvom Krásňanské zvesti, ale to sa s dnešným nedá ani porovnať. Technika kráča milfóvymi krokmi vpred a to sa odráža aj na úrovni a forme Krásňančana. Kým dakedy mal tri – štyri strany, ktoré boli čierno-biele bez fotiek, na biednom papieri rozmnožovanom kopírovaním, dnes má úroveň profesionálnych časopisov. Je vynikajúci po grafickej stránke, pestrý, s farebnými fotografiami a naviac – je bohatý obsahovo. Množstvo informácií, rôznych článkov, aj náučných, pekné

myšlienky a citáty na zamyslenie, pohľady do minulosti. V neposlednom rade oceňujem aj dobrú jazykovú stránku, čo nie je zanedbateľné. Zdieľam uznania vyjadrené aj inými čitateľmi, napr. Mons. Mgr. Jozefom Tóthom (marec 2011), Mgr. Milanom Gécim a Rudolfom Jeňom (r. 2008) a som presvedčená, že obrovskú záslužnú prácu tu odvádza pán šéfredaktor, ktorý s neutíchajúcim elánom vykonáva túto činnosť celé roky. Ale zásluhu na tomto diele má iste celá redakčná rada a dopisovatelia.

Prajem nášmu časopisu, aby si aj naďalej zachoval vysokú úroveň a veľa stálych čitateľov. Mám radosť z toho, že Krásna sa stále rozrastá, žije, krásne a skutočne si zaslúži pomenovanie, ktoré nesie.

Výroky múdrych

*Jediná je cesta Spravodlivosti, ostatné nie sú nijaké cesty.
Ten, kto učí svätým slovám neveriaceho, dáva jazyk vlkom voči iným ľuďom.
Zlodejom povinnosti je ten, kto nedodríava záväzky.
Nie je hrdinom ten, kto nie je hrdinský v spravodlivosti.
Nie je statočný ten, kto nie je statočný v spravodlivosti.
Šťastie tomu, od koho pochádza šťastie každého.
Nič nenadobúda ten, kto nenadobúda pre svoju dušu.
Čistota je pre človeka hneď po živote druhé najvyššie dobro.* (Avesta)

* * *

Žiť znamená meniť sa a posmrtný život našich napísaných myšlienok tiež podlieha tomuto zákonu: iba vtedy budem žiť ďalej, ak sa moje myšlienky stanú čo najodlišnejšími od toho, čím boli, keď mi vstúpili do duše. (Anatole France)

* * *

Veríme, že Boh stvoril človeka k svojmu podobenstvu, aby tu bolo toho „viac“, aby to bolo v obraze, v podobenstve, a aby to „viac“ vyvolávalo lásku. Ved' obraz možno pochopiť iba láskou, a preto je človek najzreteľnejším a najintenzívnejším obrazom. Má vyvolávať najintenzívnejšiu lásku, a žiadna z podob nie je taká tvárna, ako tvár milujúcich ľudí, ich tvár sa celkom odráža v obraze, aby sa láska celkom odrazila v láske. (Max Picard)
Pripravil: (bj)

Likvidácia nelegálnej osady pri krásňanskom štrkovisku, ktorú sme zrealizovali za asistencie mestskej polície. Foto: V. Saxa

Ďalšou dominantou Krásnej je polyfunkčný objekt v susedstve nášho miestneho úradu, kultúrneho domu a reštaurácie Rubín. Skolaudovali ho v druhej polovici novembra a v prevádzke je od 1. decembra 2011. Vzniklo tu osem nájomných bytových jednotiek, v prízemnej časti sú Domáce potreby s drogeriou a darčekovými predmetmi, Štúdio krásy – kaderníctvo, kozmetika, nechtový dizajn, solárium a kolagén. Dámske a pánske oblečenie zákazníci nájdu v tzv. Boutique. Foto: J. Bičkoš

Opustil nás správny človek

Motto: „Až umriem, nič na svete tomto sa nestane a nezmení, len srdc niekoľko sa zachveje, jak zrána v rose kvetiny...“

V živote človeka sú chvíle, o ktorých vie, že prídu a predsa nás ich príchod prekvapí. Tak nečakane a bolestne sa nás dotkla i smutná správa, že 4. októbra 2011 nás vo veku 55 rokov opustil náš priateľ, pracovník miestneho úradu **Ing. Zdenko Vaska**. Odišiel tam, odkiaľ niet návratu, čomu predchádzala nešťastná udalosť, ktorá mu žiaľ nedovolila vrátiť sa a vytrhla ho spomedzi živých.

Na našom miestnom úrade pracoval od roku 2008 na referáte výstavby a životného prostredia, kde sa naplno realizoval. Nesporne, ľuďmi mal nesmierne rád, veľmi rýchlo sa zžil s mentalitou tunajších občanov, ktorým s ochotou a porozumením vychádzal v ústrety pri riešení ich problémov. Bol to typ človeka, ktorý svoju prácu bral vážne a zodpovedne. Kto ho vyhľadal iste vie, že každého rád vypočul i profesionálne poradil. Vybavil každú stránku, nehládac pritom na pracovný čas. My, ktorí sme ho poznali bližšie, citíme, ako

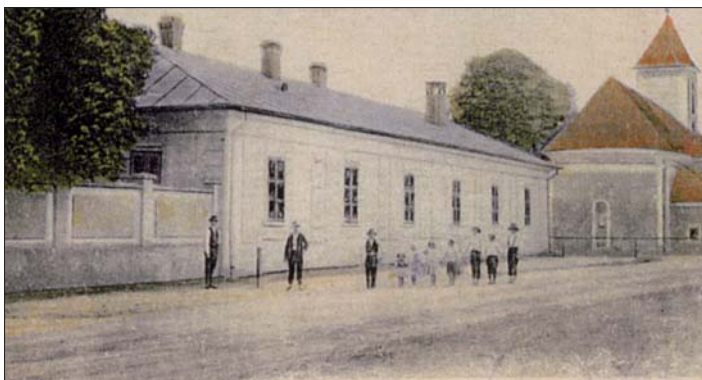
veľmi nám chýba. Presvedčajú nás o tom spomienky, ktoré sú niekedy zreteľnejšie ako prežívaná skutočnosť. Deň po dni sa naše životy spolu pripútavali a zdá sa, akoby s ním odišiel aj kus nášho života. V našich myšliach zostane navždy ako zracovitý, priateľský, pripravený kedykoľvek pomôcť, ktorý nepoznal čo je intrigánstvo, či závisť.

Život človeka je ako kniha, ktorej strany sú zrkadlom jeho každodenných myšlienok a skutkov. Nikto z nás, žijúcich nevie, kedy sa „dopíše“ jej posledná strana, kedy zhasne jeho svieca života. A nik z nás si isto-iste netrúfa povedať večer, či sa dočká rána. Tak nečakane sa ukončila aj životná púť jedného dobrého, ale aj správneho človeka. Keďže si ho Najvyšší povolal k sebe, veríme, že jeho dobro odmení a ponúkne mu svoju náruč, aby v nej našiel naveky blažený pokoj.

Mária Milová

• Pre človeka, ktorý splnil svoju povinnosť, je smrť prirodzená a vítaná práve tak ako spánok.

Dobová fotografia približuje kostol sv. Jakuba z roku 1909, ktorý po vybudovaní nového kostola v r. 1935 bol zbúraný. Stál na dnešnej Žiackej ulici, predtým Školskej, kde v súčasnosti stojí dom A. Šimkovej.

„História je svedectvo času, svetlo pravdy, život pamäti, učiteľka života, zvestovateľka dávnych dôb.“ Tento výrok kedysi dávno vyslovil známy starorímsky politik Marcus Tullius Cicero. Mali by sme si to vziať k srdcu, pretože bez poznania minulosti našich predkov a historických prameňov by nebolo ani našej prítomnosti. Škoda len, že na udalosti, ktoré sa udiali dávno pred nami príliš

hými vzácnymi fotografiami. O dva roky neskôr sme „vošli“ do vašich domovov nástenným kalendárom, v ktorom sme pamätníkom a svedkom historických udalostí, ktorými žila obec textom i snímkami pripomenuli príbehy, ktoré písal sám život. Dodajme, že náš kalendár s názvom „Krásna 2009“ získal v rámci Slovenska druhé miesto. Napokon v minulom roku každá domácnosť si svoju kniž-

Spoznávajme históriu Krásnej

skoro zabúdame, takpovediac strácame pamäť namiesto toho, aby sme ich kriesili a živili históriu svojich predchodcov, aby sme čerpali z prameňov minulosti, spoznávali spôsob života, myslenia, zlomové momenty našich prarodičov.

V kocke sa o histórii Krásnej síce dozvedáte v našom miestnom spravodajcovi, ktorú zverejňujeme v každom čísle pod hlavičkou „Z histórie obce“. To však nestačí.

Ak hovoríme o spoznávaní minulosti našej obce, malé krôčiky sme už urobili napríklad tým, že sme vydali katolícky kalendár „Križe Krásnej“, neskôr „Križovú cestu“ pri sedemdesiatinách nášho chrámu aj obrazovú publikáciu „Kostol svätých Cyrila Metoda“ pri príležitosti 862. výročia existencie Krásnej nad Hornádom uzrel svetlo sveta prvý historický kalendár a v roku 2007 aj prvá ucelená publikácia o našej obci pod názvom „Krásna“.

Bolo to prvé dielo zostavené z historických fragmentov ktoré obsiahlo najstaršie udalosti od prvej písomnej zmienky v roku 1143 až po súčasnosť s mno-

nicu obohatila o ďalšie dielko starých, historických verných príbehov z pamäte obyvateľov abovskej obce Krásna nad Hornádom. Sú to literárne spracované spomienky ľudí, ktorí si ešte pamätajú príbehy svojich predkov aj tie, ktoré sami prežili skutočné osudy niekdajších obyvateľov Krásnej pod výstižným titulom „Aká si mi Krásna“.

Pochopiteľne ani kalendáre, ba ani knihy o Krásnej – zo známych príčin nemohli pojať

všetky informácie vo svojich kapitolách či už ide o texty alebo o fotografie. To sa prejavilo pri redigovaní knihy „Krásna“. I keď sme zvýšili počet plánovaných 150 strán na 248, nedokázali sme vtesnať do strán, čo sme mali k dispozícii. Vari aj to nás nabáda k tomu, aby sme robili ďalšie, čo i len malé krôčiky v približovaní histórie Krásnej. Ukazuje sa, že jednou z príležitostí sú naše miestne noviny, v ktorých môžeme meniť „na drobné“ čosi článkami a čosi v našich tradičných „Návratoch do dedovizne“, ktoré si nachádzajú čoraz väčšiu obľubu u našich adresátov, čitateľov Krásňančana.

Je tu teda apel pre vás, pamätníci, aby ste sa slovom či rodinnými fotografiami podelili o svoje zážitky, skúsenosti. Okrem súčasného diania a premien Krásnej, načierajme aj do bohatej studnice minulosti, aby sme v písme aj obraze zanechali čosi pre tých čo prídu po nás, našim deťom a vnukom,

budúcim pokoleniam. Približme im vôňu rodnej obce, čaro nášho domova. Radi to uvítajú spoluobčania, ale aj noví obyvatelia Krásnej, ktorých čoraz viac pribúda na nových stavebných lokalitách, rovnako tí, ktorí sú z rôznych príčin za hranicami rodného kraja a skôr či neskôr zatúžia sa vrátiť späť domov, do rodnej Krásnej, ktorá je každým rokom krajšia, kde sa oplatí žiť.

Ján Bičkoš

PhDr. Belo Polla, CSc. v rokoch 1971 až 1981 vykonával archeologický výskum na našej „Hore“. Počas letných prázdninových dní mu výdatne pomáhali aj krásňanski školáci.

Foto: (bič)

Kolko nás je?

K 30. novembru 2011 žije v našej mestskej časti 4189 obyvateľov, z toho 2067 mužov a 2122 žien. Detí do 14 rokov je 851, od 15 do 59 rokov 2633 a starších ako 59 rokov je 705 občanov. V mesiaci september 2011 sa narodili tri deti a zomreli siedmi občania, v októbri 2011 sa narodili štyri deti a nezomrel ani jeden občan, v novembri 2011 sa narodili dve deti a zomreli traja občania.

Naši jubilanti

V mesiaci január, február a marec 2012 oslávia okrúhle výročie:

70 rokov – Ján Silla, Gestrúda Petříková, Herta Kupčíková, Mária Knapová, Ing. Ján Tyč, Olga Petříková a Jarmila Šamudovská

80 rokov – Ján Koval, Alžbeta Platková, Mária Petrušová a Zuzana Topolčanská

Jubilantom želáme veľa zdravia, šťastia a pohody v rodine.

Mária Študencová

Z histórie obce

Košice – mestská časť **Krásna** leží 191 m nad morom. Najstaršia písomná zmienka je z roku 1143, kedy bolo vysvätené krásňanské opátstvo – benediktínsky kláštor s patrocíniom P. Márie. Už v čase jeho rozvoja tu vznikli dve samostatné dediny Krásna a Opátska, v stredoveku známe vinohradníctvom. Krásna nad Hornádom vznikla spojením už spomínaných obcí v roku 1945. Súčasťou mesta Košice sa stala v roku 1976. Heraldická komisia v roku 1997 potvrdila Krásnej erb a zástavu.

Čírou náhodou sa mi dostalo do rúk niekoľko čísel časopisu Krasňančan, vrátane toho najnovšieho zo septembra 2011. Musím sa priznať, že pri prelistovaní a potom čítaní mi až srdce poskočilo a z hĺbky pamäte sa vynorili mnohé spomienky na túto kedysi samostatnú obec, dnes jednu z mestských častí Košíc. Ved' som v nej prežila tie najkrajšie roky svojho života! Bolo to moje prvé učiteľské miesto, keď som na tunajšiu školu nastúpila v septembri 1960. Bolo to ešte v starej budove a hoci tu podmienky neboli veľmi ľahké, nedá sa na tie roky zabudnúť. Výborný kolektív, vedenie školy, žiaci, rodičia a spolupráca so všetkými organizáciami v obci. Pretože som viedla spevácky krúžok a pracovala aj na literárnom poli, pravidelne sme vystupovali na všetkých oslavách a akciách v starom kultúrnom dome, ktorý bol vždy tak „nabitý“, že by tam ani ihla neprepadla. Vytvárali sme programy Zboru pre občianske záležitosti, najmä pri uvítaní detí do života, pozdravili sme družstevníkov, pracovníkov závodu PREFA, na Státnom majetku, atď. Spolupracovali sme s miestnou Osvetovou besedou, Miestnou ľudovou knižnicou, Československým zväzom mlá-

Žiačky deviateho ročníka z roku 1961 M. Huljaková, M. Pristášová, E. Molnárová a M. Takáčová pri jednom z mnohých vystúpení v starom kultúrnom dome. V pozadí učiteľka Marta Dulovičová. Foto: (bič)

deže, neskôr Socialistickým zväzom mládeže... V roku 1968 sme sa presťahovali do novej 27 triednej školy, ale ani tam naše

rit, že sivovlasý pán s briadkou na fotke, z júna 2008, je jeden z mojich prvých žiakov, dnes Ing. arch. Ivanko Gojdič, ktorý sa aktívne

Oprášené spomienky

kultúrno-spoločenské aktivity neustávali, skôr naopak. Na fotografiách v Krasňančanovi (Návraty do dedovizny) s nostalgiov hľadím na moju 7.B triedu v školskom roku 1964/65 (ešte v starej škole), i na moje speváčky v čísle z marca 2011 a zdá sa mi, ako by to bolo iba včera. Nemôžem uve-

zapája do záchranu nášho kaštieľa. Veľmi ma potešilo, že aj on v rozhovore priznáva, že s Krásnou ho spájajú tie najkrajšie zážitky z detstva. Pamätám sa, že bývali v bývalom kaštieli a učila som aj jeho sestru Sašu, dnes lekárkou. Ku kaštieľu dodávam, ako veľmi ma mrzí, a je mi smutno, že

takto „dopadol“, lebo aj k tejto historickej budove ma viaže nejedna spomienka. Preto držím prsty, aby sa podarilo kaštieľ zachrániť a obnoviť. Milé je čítať aj o Jankovi Bodnárovi – vynikajúcom futbalistovi (v čísle z júna 2008) a v mnohých menách spoznávam aj ďalších mojich bývalých zverencov. V Krásnej som prežila necelých trinásť rokov, ale k srdcu mi prirástla navždy. Je úsmevné, ako som spočiatku nerozumela niektorým írečným nárečovým slovám, napríklad: „garadiče“, „sklep“, „čirkeleska“, „do mašiny“ a podobne. A vybavujú sa mi aj vety, ktoré odzneli na rodičovskom združení: „Pani učiteľka, ľem ich trimce v rešpegu, ja še nikdaj šoha nepridzem vadzić!“ Od spomienok prejdem k 2. októbru 2010, keď som mala veľkú radosť, že ma pozvali moji bývalí žiaci na stretnutie absolventov ZDŠ po 45. rokoch. Bolo to nečakané a veľmi milé. Ako ten čas letí...

Ľahko môžem povedať, že mi pohľadza dušu pocit, keď ani po vyše polstoročí na mňa žiaci z Krásnej nezabudli a prihovoria sa mi všade, kde sa náhodne stretneme. Preto si myslím, že život, práca a vynaložená námaha v spomínanom období neboli zbytočné.

Rozhovor s lekárom Michalom Odermarským MD. PhD., rodákom z Krásnej

● **Michal, vyštudoval si lekársku fakultu v Martine. Prečo si sa rozhodol pre povolanie lekára?**

Prečo práve lekár? Medicína má svoje čaro, je plná prekvapení a záhad; i keď má i svoje tienisté stránky. Nie je to len o vyličenenom pacientovi, ale často i o tom, že človek musí oznámiť smutnú správu. Bezmocnosť - vtedy, keď si človek uvedomí, že viac sa pre pacienta spraví nedá... Pediatria je na tom trochu lepšie - i keď je to horšie oznámiť rodičom smutnú správu... hlavne u detí, ktoré ešte nemali šancu zažiť, čo je život a plne si ho vychutnať... Našťastie sa to nestáva často. Ale to patrí k práci, na to si človek nikdy nezvykne, len sa naučí žiť s tým, že život dokáže byť

niekedy nevyspytateľný. Hlavne, keď to človek najmenej očakáva.

● **Ďakujem za tvoje hlboké myšlienky. Žiješ a pracuješ už niekoľko rokov vo Švédsku. Ako žijú ľudia vo Švédsku?**

Myslím, že Švédi sú menej uponáhľaní ako Slováci. A akí sú ako pacienti? Keďže robím na detstvom, tak tam žiaden rozdiel nevidím. Dieťa či na Slovensku alebo

a voľna po službe. Je tu i pár rozdielov - dôchodok sa zdaňuje. Od 1. 1. 2011 sú lekárne aj v súkromných rukách.

● **Uvažuješ v budúcnosti pracovať aj v iných krajinách, prípadne sa vrátiť na Slovensko?**

Zatiaľ o zmene pôsobiska neuvažujem. Ale nič nie je nemožné, čas ukáže ako to dopadne. Zatiaľ som spokojný s tým, kde som.

mňa prekvapenie, keďže u nás je šunka skôr na Veľkú noc. Nuž, tento rok sa mi štedrovečerná večera ujde v nemocnici, keďže slúžim - našťastie bude to večer ako sa na Štedrý deň patrí.

● **Podľa môjho názoru si ako mladý človek dokázal veľmi veľa, uplatnil si sa ako lekár v zahraničí. Čo by si odkázal mladým ľuďom, ktorí sa práve roz-**

Domov, domov, tam nás tiahne všetkých...

vo Švédsku je stále také isté; či je to novorodenec, škôlkar alebo „puberták“.

● **Aká je starostlivosť o občanov vo Švédsku?**

Asi máš na mysli zdravotnícku starostlivosť - nuž oproti Slovensku to má pár výhod, či už ako pacient alebo lekár. Ako pacient - takisto ako u nás aj tu existujú doplatky za lieky, poplatky za pobyt v nemocnici a podobne. Poplatky za pobyt v nemocnici sa akurát líšia, keďže zdravotníctvo je decentralizované, každý z regiónov má iné pravidlá. Elektronicky recept je tu samozrejmosťou. Ako lekár - pracovný čas sa dodržiava, vrátane služieb

● **Je vianočný čas. Ako pripravujú Vianoce Švédi? Čo dobré pripravujú na slávnostný stôl?**

Byť pred Vianocami vo Švédsku znamená piecť „pepparkakor“ a počítať tisíce vianočných hviezd v oknách. Na Vianoce v každom okne svieti svetník, alebo vianočná hviezda - od domov, bytov až po vládne budovy, nemocnice či políciu. Pepparkakor je podobný našim medovníkom, ale základom je hnedý cukor, klinčeky, škorica, závor a kardamon. Samozrejme k tomu patrí glögg (varené víno s hroznkami a nasekanými mandľami). Na štedrovečernom stole je vianočná šunka - to bolo pre

● **hodujú o svojom smerovaní v živote?**

Myslím, že sa netreba báť skúsiť niečo nové, i keď začať v neznámej krajine nie je práve najľahšie. Ale netreba sa vzdávať, človeka to len posilní. Dôležitá pre mňa bola podpora rodiny. Ako moja mama tvrdí: „Rob, čo uznáš za vhodné, ale hlavné je, aby si bol šťastný a spokojný s tým, čo za sebou zanecháš.“ Na to, kde človek vyrastal sa nezabúda... Takže „Čapaš“ si budem pamätať stále. Domov, do rodnej Krásnej sa chcem vracieť pravidelne.

Za rozhovor ďakuje:

Ing. Rudolf Ch. Takáč

Deň zdravej výživy

Už tradične sa v našej Základnej škole s Materskou školou sv. Marka Krížina, vo štvrtok 20. októbra 2011 uskutočnilo vydarené podujatie s názvom Deň zdravej výživy. Najprv sa nám o 16. hodine v priestoroch kaplnky predstavili škôlkári a školáci s bohatým „výživným“ programom, ktorý bol okrem iného aj vtipný a po pozvaní riaditeľky Mgr. Jany Sabolovej sme sa presunuli do školskej jedálne, kde na nás už čakali bohato prestreté stoly, ktoré pripravovali naše zlaté tety kuchárky v predstihu dvoch dní, spolu s pani vedúcou Irenou Matisovou. Po vyslovení vety: „Prajeme vám dobrú chuť!“ na spomínaných stoloch ostali iba omrvinky. Myslím, že tieto fotografie hovoria za všetko.

Mgr. Jarmila Matisová

Zelené okienko

Koľkokrát ste bez rozmýšľania vyhodili množstvo materiálu, či použitých výrobkov a ani ste sa nad nimi nezamýšľali? My sa vám pokúsime ukázať, že sa dá na veci pozeráť aj inak a že z odpadu môžete vyrobiť niekedy naozaj neuveriteľné kusy.

dýcha históriou a noblesou. Všetok materiál, čo použil, bol odpad, ktorý vznikol, keď opravoval autá. Využitím plechov, kreativity a šikovnosti vytvoril toto zaujímavé dielo. Veď posúďte sami. Celkom

dobrý nápad, ako chrániť prírodu pred nadbytočným odpadom, a zároveň pekný darček pod stromček. Vianoce sú za dverami a ak ešte nemáte darčeky, skúste sa pohrať v pivnici, alebo na povale a uvidíte, koľko darčekov tam na vás čaká. Stačí sa len na veci pozrieť trochu ináč.

Martina Dudriková

Kamarát Marek doma stále niečo vymýšľa a vyrába. S hrdosťou mi poslal fotografiu jeho najnovšieho produktu, keďže vie, že ochrana životného prostredia je pre mňa veľmi dôležitá téma. Skoro som spadla na zadok! Vyrobil nádherný luster, ktorý

Fitness Family u Baróna

Sme tu pre vás v pracovných dňoch, od pondelka do piatku v čase: 7:00 – 12:00 15:00 – 21:00 a počas víkendov od 9. do 18. hodiny. Všetci pohybovčiví môžu využiť našu vianočnú akciu a pri jednorazovom vstupe zaplatiť 2,50 €, či zakúpiť si študentskú permanentku za 19,90 € alebo permanentku pre dospelých v hodnote 29,90 €.

Na čom sa uznieslo valné zhromaždenie Pozemkového spoločenstva urbariátu

VZALO NA VEDOMIE:

- správu o činnosti výboru od posledného VZ
- informáciu o stave pokladne a stave účtu k 31. 10. 2011,
- správu o činnosti dozornej rady urbariátu,
- prihovor konateľa spoločnosti Krásna pri jazere, s. r. o. a Byty Krásna, Ing. René Pavlika s tým že neuviedol termín úhrady dohodnutej kúpnej ceny za lokalitu „Banisek“ LV 2929 a LV 3268,
- informáciu o stave pozemkových úprav v k. ú. Krásna, kde sú už vystavené nové listy vlastníctva podľa nových pravidiel.

SCHVÁLILO:

- správu o hospodárení PS urbariátu za rok 2010,
- nový spôsob hlasovania kde sú podiely prepočítané na m², jeden hlas sa rovná 1 m².

ODVOLALO:

- predsedu dozornej rady Vincenta Nagya,

- členku dozornej rady Ing. Máriu Hegedušovú,

ZVOLILO:

- do výboru urbariátu Františka Matika a náhradníkov členov výboru MUDr. Gabrielu Kolesárovú rod. Hrinková a Františka Jurča,
- do dozornej rady urbariátu JUDr. Mareka Kažimira a Róberta Slezáka.

Na valnom zhromaždení z celkového počtu 218 765 hlasov (podielov), boli vydané hlasovacie lístky v počte 122 273, čo je 55,89 % z celkového počtu. Za uznesenie hlasovalo 102 758 platných hlasov čo je 84,04 % z prítomných, proti bolo 13 021 platných hlasov, čo je 10,65% z prítomných. Hlasovacie lístky neodovzdalo 5140 hlasov, čo je 4,20 % z prítomných a neplatných bolo 1354, čo je 1,10 % z prítomných.

František Nagy
predseda spoločenstva

• Bez lásky sú púšťou i nebesá. Láska je zo všetkých ľudských citov najtvárnejšia.

Kanalizačná šachta nie je kontajner

Ako je známe, v našej mestskej časti bola vybudovaná tlaková kanalizácia. Táto forma kanalizácie bola zvolená na základe sklonových pomerov a geologických prieskumov územia, na ktorom sa Mestská časť Košice - Krásna na-

chádza. Treba vedieť, že tlaková kanalizácia je spoločným majetkom MČ Košice - Krásna a Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. O jej chod a údržbu sa stará mestská časť. Opäť vám pripomíname, že na našom miestnom úra-

de sme pred časom zriadili bezplatnú pohotovostnú linku (0800 101 777), na ktorú môžete hlásiť rôzne poruchy, vrátane tlakovej kanalizácie.

Je evidentné, že z roka na rok vznikajú vyššie náklady na prevádzku a údržbu tlakovej kanalizácie. Pri opravách sme zistili, že najčastejšou príčinou porúch bolo nedodržanie všeobecných zásad používania tlakovej kanalizácie, ktoré si vám dovoľujeme opätovne pripomenúť. Teda, že čerpacia šachta je určená len pre splaškové odpadové vody z domácností, do čerpacej šachty sa nesmú odvádzaj dažďové a tukové vody, odpady z hospodárskych budov, ropné látky, farby, riedidlá, oleje, štrky, piesok, textilie, kovy, sklo, silónové pančuchy, hygienické vložky, tuby, plastové nádoby, jedy, pesticídy, omamné látky, žieraviny, horľavé a výbušné látky, a látky ktoré môžu spôsobiť poruchu čerpadla. V žiadnom prípade sa nemôže do čerpacej šachty vhadzovať rôznych odpad

po otvorení poklopu čerpacej šachty a manipulovať so zariadením vo vnútri čerpacej šachty (gulovalový uzáver, čerpadlo, snímače hladín, káble). Je dovolené manipulovať len s prvkami, ktoré sú umiestnené pod prievitným krytom. Uvedomme si, že kanalizačná šachta nie je kontajner!

Tieto zásady dostal každý užívateľ, ktorý je pripojený k tlakovej kanalizácii. Väčšiu časť vzniknutých porúch spôsobili textilie, ktoré boli vhodnené do tlakovej kanalizácie. Tie dokážu odstavíť čerpadlo, v horšom prípade ho poškodiť. V roku 2011 mestskú časť stal servis a oprava kanalizácie 10 298 eur. **Tieto náklady znášajú všetci obyvatelia mestskej časti. Z tohto dôvodu sa vedenie mestskej časti rozhodlo, že od 1. januára 2012, poruchy spôsobené nedodržaním prevádzkového poriadku bude hradíť majiteľ nehnuteľnosti v plnej výške.**

Ing. Tomáš Oľša v s k ý
referent výstavby a ŽP

V jesennom čase sa našej mestskej časti podarilo skrášliť a urobiť bezpečnejším ďalšie priestranstvo v centre obce. Zámkovou dlažbou je pokrytý park pred lekárnou a zastávkou MHD, ale aj chodník pri Kaplnke utrpenia oproti kostolu. Pri pokládke novej dlažby pracovníci firmy Hydro-Eko-Stav pod dohľadom Ing. Rudolfa Ballascha. Foto: Ján Bičkoš

Územný systém ekologickej stability v Krásnej

Kultúrna krajina sa vyznačuje zníženou mierou ekologickej stability oproti prírodným ekosystémom. Toto zníženie je závislé na miere obhospodarovania, teda intenzity zásahu, ktorý je potrebný na vyprodukovaní požadovaných statkov, alebo služieb. Pre zachovanie prírodného bohatstva – pre ďalšie generácie – je potrebné vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj a zabezpečiť zachovanie celoplošného systému stability. Pre tieto

V Krásnej máme biokoridor nadregionálneho významu a je ním tok rieky Hornád. Biocentrá a biokoridory spolu tvoria územný systém ekologickej stability. Tento systém v praxi vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy v krajine, šetrné využívanie prírodných zdrojov, zachovanie prírodných a civilizačných hodnôt.

porastenej trstinami. Od apríla 1981 sa v danej lokalite vykonávajú faunistické pozorovania. Ornitológovia tu zaznamenali vyše 80 druhov vtákov viazaných na vodné prostredie a jeho pobrežie. Ochrana prírody a jej zachovanie v pôvodnom stave je však ohrozené socioekonomickou činnosťou, ktorá na tomto území začala už koncom 18. storočia reguláciou rieky Hornád na území mesta Košice. Narastajúca ľudská populácia spôsobila vy-

pôvodných brehových porastov pre zachovanie prirodzeného prostredia. Negatívnym prvkom je i zaberanie priestoru poľnohospodárskej krajiny pre individuálnu bytovú výstavbu. Na tomto úseku by mali byť stanovené limity, zahrnuté do plánu rozvoja obce a k dispozícii občanom. Tí by mali mať možnosť vyjadriť sa k plánovaným aktivitám. Znečistenie riek a skládky odpadkov popri turistických chodníkoch a cyklotrase by sa žiadalo v dohľadnom čase odstrániť pretože daná oblasť je v hojnej mie-

Stop devastácii životného prostredia

v súčasnosti slúži územný systém ekologickej stability. Pre lepšie pochopenie problematiky je dôležité vedieť, že územný systém ekologickej stability sa delí na biocentrá a biokoridory. Biocentrá sú útočiská, ktoré vhodným stavom prírodných podmienok umožňujú existenciu prírodných čiže pôvodných živočíšnych a rastlinných spoločností. Poskytujú zdroje potravy a miesto pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov a rastlín. V našom prípade ide o dve biocentrá regionálneho významu: štrkovisko – Krásna a sútok Hornádu s Torysou – Čvikoťin háj. Biokoridory sú lineárne úseky krajiny, ktoré umožňujú migráciu jedincov a výmenu informácií medzi biocentrami.

Prvý lokálny systém ekologickej stability bol pre územie Košic spracovaný už v roku 1992. Na základe analýz sa v riešených krajinných priestoroch našej mestskej časti vymedzili dve biocentrá regionálneho významu, biokoridor regionálneho významu a dokonca i biokoridor nadregionálneho významu! Najvýznamnejšou lokalitou z pohľadu živej prírody je paradoxne umelo vytvorené štrkovisko v Krásnej nad Hornádom. V severnej časti štrkoviska sa vytvorila mimoriadne hodnotná mokraď, ktorá si zasluhuje zvýšenú pozornosť a vyšší stupeň ochrany. Na štrkovisku bola v roku 1984 zastavená ťažba a celá lokalita je určená na asanáciu vrátane severnej časti

sušovanie močiarov, rozorávanie lúk a pasienkov, čím sa výrazne zmenila tvárnosť údolia. V oblasti, kde sa teraz nachádza sídlisko Krásna, sme ešte v šesťdesiatych rokoch mali možnosť pozorovať neregulovaný Hornád, ktorý mal miestami šírku 15 až 20 metrov. Spomínanými zásahmi na tomto území vznikla umelo vytvorená kultúrna krajina.

Vhodnými opatreniami na zachovanie priaznivého stavu by bolo zachovanie pasienkov a kosných lúk pozdĺž rieky Hornád, čím by sa zachovali pôvodné spoločenstvá a nedochádzalo by k rušeniu živočíchov nevhodným využívaním krajiny. Tiež zamedzenie ťažby dreva na sútoku Torysou a Hornádu a zachovanie

re navštevovaná a je vizitkou našej mestskej časti. Odpadky vo forme plastových fľaš, papierového či skleneného odpadu pri ohniskách v okolí štrkoviska by tiež mali byť odstránené a separované v rámci verejnosprespešných prác, alebo zorganizovaním dobrovoľnej brigády. Vyššiu uvedomelosť občanov môžeme dosiahnuť aj vybudovaním náučného chodníka. Zavedenie navrhovaných opatrení je priamoúmerné uvedomelosti a angažovanosti našich spoluobčanov. Nenechajme si devastovať naše životné prostredie a podniknime kroky pre jeho záchranu kým nie je neskoro!

Ing. Igor Miňo

• M a j m e r a d i p r í r o d u a n e u b l i ť u j m e j e j .

V roku 1963 nový Betlehem v našom kostole vyrobili vtedajší mládežníci pod vedením duchovného otca, vdp. Jána Harčára. Ten v našej obci pôsobil osemnásť rokov, teda od roku 1960 do 1978. Vpravo: pohľad na hlavný oltár nášho kostola v čase vianočných a novoročných sviatkov. Na zábere je vdp. Vincent Kováč so svojou suitou v roku 1959. Duchovným správcom krásňanskej fary bol v rokoch 1953 až 1960.

Náš starý školský dvor v šesťdesiatych rokoch mal mnohých užívateľov. Okrem školy tu sídlil MNV, pošta, osvetová beseda, verejná bezpečnosť a býval tu aj riaditeľ školy. V letnom čase sa tam konali aj filmové festivaly, poriadané miestnou osvetovou besedou. Zábery z roku 1961 na ktorých vidíme pedagógov M. Krížanovú, M. Peťovskú, M. Dulovičovú a M. Renčíka. Vpravo: trojica učiteliek počas prestávky pomáha vtedajšej školníčke A. Hegedúšovej.

K odievaniu v Krásnej je málo prameňov. Z rozprávania starších ľudí vieme, že ich odev bol skromný. Takto sa obliekali ženy asi pred 70 rokmi (vľavo). Postupom času stále viac prenikali do odievania iné prvky, o čom nás presvedča fotografia vpravo, ktorá nám približuje nevesty vo sviatočnom krásňanskom kroji asi pred 60 rokmi. Určite ich mnohí z vás spoznávajú, aspoň vy, skôr narodení.

I tentoraz za cenné dobové fotografie ďakujeme a súčasne prosíme, aby ste sa snažili napísať, kto je na nich, kde a z ktorého roku je tá-ktorá fotografia. Texty v tomto čísle napísal a na ďalšiu spoluprácu sa teší šéfredaktor Krasňančana.

• Čo žičíš sebe, žič aj druhému. Láska rozdávaním rastie.

Hodnotenie druhej polovice jesennej časti futbalových Majstrovstiev regiónu východ

V poslednom čísle Krasňančana sme zhodnotili prvých sedem kôl, ktoré boli poznamenané tvorbou nového kádra. Druhá polovicu jesennej časti sme začali vo Svidníku. V tomto zápase sme boli viac ako vyrovnaným súperom domácich, avšak v závere sme nemali športové šťastie, keď sme inkasovali šesť minút pred koncom a zápas sme prehrali 1:0. V domácom zápase s nevyspytateľným mužstvom z Giraltoviec sme od začiatku diktovali tempo, hráči nešetřili krokmi a súpera zatlačili na jeho polovicu, ale z tohto tlaku v prvom polčase ešte „nezapršalo“. Dobrým výkonom sa mužstvo prezentovalo aj v druhom polčase, hra bola nápaditá a hlavne korunovaná gólmi. Prvý nádhernou strelou z trestného kopu do „šibenice“ dal Čobík-Ferčík a gólový účet v tomto zápase uzavrel Grac, ktorý stanovil výsledok na 2:0. Po tomto zápase sme mali výhodu domáceho ihriska, keď sa u nás predstavilo mužstvo z Humenného, ktoré je najväčším aspirantom na postup. V tomto zápase obe mužstvá predvádzali peknú kombinačnú hru, ktorej nechýbala

agresivita. Gólový účet otvorili hostia v 53. minúte. Naši hráči po góle zvýšili bojovnosť a v 66. minúte Guzom vyrovnali. V závere mali viac šťastia hostia, keď v 87. minúte strelili víťazný gól. Po dvoch zápasoch na domácom ihrisku sme cestovali pod Spišský hrad. Naše mužstvo v tomto zápase podalo dobrý výkon. Domácich sme do šanci nepúšťali a v 53. minúte sme sa ujali vedenia. Víťazstvo však nakoniec nebolo, lebo opäť sme v záverečných minútach inkasovali, preto sa skončil zmlievavým výsledkom 1:1. V ťažkom zápase s konsolidovaným muž-

stvom z Bard. Novej Vsi sa hral atraktívny futbal, ktorý sa divákovi páčil a v ktorom nechýbalo ani korenie v podobe gólov. Skóre otvorili hostia v 13. minúte. Naše mužstvo po góle zrýchliло hru a v 21. minúte vyrovnalo. Hostia však vzápätí kontrovali a šli opäť do vedenia. V druhom polčase sme bojovnou a aktívnou hrou zatlačili hostí na ich polovicu a výsledkom tohto tlaku boli dva naše góly, ktorými sme dokonali obrat v skóre a zvíťazili sme zaslúžene 3:2. V Michalovciach s ich rezervou sme totálne vybuchli. Domáci nás prevýšili v pohybe, dôraze

a boli lepší aj po technickej stránke a výsledkom bola prehra rozdielom triedy 3:0. V predposlednom jesennom kole nás čakal derby zápas s Barcou. Tento sme začali dobre a už v 3. minúte sme sa z pokutového kopu ujali vedenia 1:0. Ďalší priebeh polčasu bol nesúrodý. Hra bola kúskovaná drobnými faulami a mužstva sa tak nedokázali dostať do tempa. V druhom polčase sa toho veľa nezmenilo. Naši hráči však boli o čosi snaživejší a druhým gólom potvrdili víťazstvo 2:0. V poslednom jesennom kole sme po dobrom výkone vyhrali 2:0 v Nižnom Hrušove. Keďže klimatické podmienky nahrávali futbalu, predohrali sa aj dve jarné kolá. V prvom vo Veľkom Šariši sme nastúpili oslabení o troch hráčov základnej zostavy, čo sa najviac podpísalo pod nepriaznivý výsledok 5:1. V druhom predohranom jarnom kole sme hostili opäť v derby zápase V. Opátske. O výsledku sa rozhodlo v 25. minúte, keď po našom rýchlom brejku sme strelili gól, ktorý bol jediný v tomto zápase.

Vladimír Wantruba

Malý rozhovor s prezidentom MFK Košice-Krásna, Petrom Vargom

• V akom stave ste prebrali futbalový klub?

Klub som prebral po Ing. J. Trnovskom a po F. Jurčovi, v období, keď bol v zlom finančnom stave a tiež hráčsky káder „A“ mužstva bol prakticky rozpadnutý. Vlastne som klub prevzal tesne pred jeho krachom, respektíve zánikom a mojou dobrou vôľou bolo tomu zabrániť.

• Kto je okrem Vás podporovateľom, respektíve sponzorom klubu?

Tak na toto môžem odpovedať, že okrem mojej firmy PEVA s.r.o. a Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Krásna, sa nik výrazne nezúčastňuje na podpore klubu. Podotýkam, že v menšej miere sa prezentuje hotel Glória palac.

• Začiatok jesennej časti herne aj bodovo nebol na patričnej úrovni. Ako ste riešili v klube túto situáciu?

Toto bol veľký problém, pretože so S. Bednárom a ostatnými členmi výboru sme museli po-

skladať nový káder „A“ mužstva. Samozrejme sme vedeli, že hlavne na začiatku súťaže bude problém so zohratosťou a že bu-

de zložité zaceliť diery po hráčoch, ktorí odišli a že potrvá nejaký čas, kým s herným prejavom mužstva budeme spokojní.

• Aký je Váš celkový pohľad na práve skončenú jesennú časť?

Ako som konštatoval v predchádzajúcej odpovedi, na začiatku jesennej časti výkonnosť mužstva herne aj bodovo nebola podľa našich predstáv. Keďže sme vedeli, že mužstvu chýba zohratosť boli sme trpezliví a verili, že v dohľadnom čase dôjde

k zlepšeniu. To sa aj potvrdilo, keď v druhej polovici jesennej časti výkonnosť mužstva stúpala a hlavne v závere sme boli svedkami dobrých zápasov, ktoré zaujali našich priaznivcov čo potvrdzuje aj konečná jesenná tabuľka, v ktorej sme na 11. mieste.

Oceňujem aj naše mládežnícke družstvá, ktoré nám svojimi výkonmi robia radosť, veď starší dorastenci sú na polceste, na šiestom mieste a naši žiaci dokonca vedu peletón vo svojej kategórii. Tiež sa chcem poďakovať za nezištnú prácu p. Hosovi, trénerovi staršieho dorastu a p. Beregsászimu, ktorý vedie našich starších žiakov.

• Aké sú Vaše vízie pred zimnou prestávkou a jarnou časťou súťaže?

Mojou prvoradou úlohou bude spolu s mestskou časťou hľadať možnosti zabezpečenia financií, nakoľko ďalší sponzori sa zhaňajú veľmi ťažko. Vieme, že v súčasnej finančnej kríze

podnikatelia nechcú investovať do žiadnych projektov. Samozrejme, že hlavne podľa finančných možností sa budeme snažiť posilniť káder a zabezpečiť podmienky, aby zimná príprava prebehla bez rušivých elementov.

Všetci vieme, že sa chystá celková reorganizácia súťaže a až spoznáme jej podobu, vyvineme potrebné úsilie, aby sa aj v novom súťažnom ročníku hrala v Krásnej na patričnej úrovni. Chcem ešte spomenúť, že v našej obci sa šíri alebo širí „zarúčené správy“ o činnosti vo funkcii exprezidenta Ing. J. Trnovského, ktoré nie sú pravdivé.

Keďže sa blížia najkrajšie sviatky roka, chcel by som poďakovať všetkým priaznivcom ako aj hráčom našich mužstiev a ich realizačným tímom príjemné prežitie vianočných sviatkov a v Novom roku veľa zdravia, šťastia, pohody a hojne športových úspechov.

Za rozhovor poďakoval:
Vladimír Wantruba

